

[Aage Frandsen]

laveste beløb fra statstilskuddet. Det vil sige, at der er ingen, der ligger imellem. Det er derfor, vi, koblet med at kommunerne giver mindre og mindre tilskud, kommer i den situation, at mellemindkomstgrupperne har svært ved at klare det.

Og hvis ikke man har mellemindkomstgrupper, og det vil sige bredden i efterskolen, så risikerer vi at få, skal vi kalde det de rige efterskoler, forstået som dem, der har »overskud« hjemmefra, og vi får de fattige efterskoler, dem, der ikke har »overskud« hjemmefra. Det er en risiko, som efterskolerne advarer imod, og derfor synes jeg, det er vigtigt, at vi har dem med i vores overvejelser om, hvordan økonomien spiller ind i denne forbindelse.

Problemet med regeringens finanslovsforslag på dette område er, at efterskolerne i en vis forstand bliver ramt af deres egen succes, men det skal de vel ikke straffes for. Når vi derfor siger så meget smukt om, at efterskolerne er gode osv. osv., nytter det heller ikke noget at sige: Jamen så kan vi bare ikke finde ordninger, som sikrer, at de også i fremtiden bliver ved at med at være lige så gode. Det er derfor, det var rimeligt på nuværende tidspunkt at sige, at nu gør vi noget ved det i stedet for igen og igen at afvente.

Selv om man når frem til en god frivillig aftale igen, en frivillig aftale, som ikke er bindende for de enkelte kommuner . . .

Formanden:

Jeg må bede om, at man viser ordførerne på de sidste bemærkninger så meget hensyn, at de i hvert fald kan gennemføre deres ordførertaler.

Aage Frandsen (SF):

Jamen det generer mig ikke.

Formanden:

Nej, men det generer mig.

Aage Frandsen (SF):

Selv om man når frem til en aftale, vil der måske alligevel være nogle kommuner, der ikke vil rette sig efter den.

Så kan man sige, at det er da ikke så galt, når nu alligevel flere kommuner går med i aftalen. Men hvad med den enkelte elev, som bor i den kommune? Hvad nu, hvis Purhus Kommune fortsat ikke vil give ret meget tilskud? Så betyder det altså, at det koster 20.000-25.000 kr. at

komme på efterskole fra den kommune, mens man, hvis man tilfældigvis bor i nabokommunen, Nørhald, giver et stort tilskud, og så koster det måske kun 9.000 kr.

Der er noget med frihedsbegrebet, som jeg synes vi skal have i vores baghoved. Er det frihed for kommunerne, eller er det også frihed for eleverne? Selv om vi kommer ned på et meget lille antal kommuner, som ikke giver tilskud, så er det alligevel et problem for de unge i dem, der er tilbage. Det synes jeg alligevel at også en liberal kulturminister må kunne forstå, at frihed også er frihed for den enkelte og ikke kun for kommunerne.

Med hensyn til KL vil jeg sige, at jeg forstår ministerens bemærkning sådan, at ministeren ikke laver noget, som binder os herinde, forstået på den måde, at nogle af de aftaler, som regeringen har lavet med KL, f.eks. den med de kommunale refusioner, ikke kan ændres, medmindre man går tilbage til KL. Er det rigtigt forstået? For ellers mener jeg med rette at kunne sige, at vi har bidraget til at gøre KL til førstekammer. Når jeg forstår ministeren på den måde, at ministeren ikke vil lave bindende aftaler med KL og sætte Folketinget ud af kraft, så kan jeg være mere tryk i den forbindelse.

Og så til dette med, at det er staten, der alligevel kommer til at betale. Nu har ministeren jo sagt det. Det er ikke den stærkeste forhandlingssituation at stå i. Men hvis man går tilbage og ser på, hvad der skete, da man lavede loven om de private skoler, og spørger, hvorfor den ikke kom med, så må jeg i hvert fald sige, at det er lidt urimeligt, hvis ministeren føler, at hans forhandlingssituation er sådan, at de kommuner, der i øjeblikket betaler, nu også skal have dækket deres tab. Jeg synes altså, at ministeren bringer sig selv i en elendig forhandlingssituation.

Det er jo ikke ligegyldigt, hvilken model man vælger. Hvis man vælger at sige, at det, kommunerne i forvejen giver, behøver de da ikke at få som generelt tilskud, så drejer det sig om ca. 30 mio. kr.; ellers drejer det sig om 114 mio. kr.

Jeg synes altså, at ministeren har spillet sine kort lidt dårligt. Men det er ministerens problem, og det vil så sige, at hvis man får kommunerne med til det, så er det altså statens problem i sidste ende. For vores vedkommende er det nemlig et spørgsmål om den enkeltes frihed, og det er ikke et spørgsmål specielt om, at